

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer ház.

Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre . . . . . Per 1 anno 6.— frt.
Félévre . . . . . 3.— „
Negyedévre . . . . . 1.50 „
2 hóra . . . . . 1.— „
Külföldre 1 évre . . . . . Per l'estero 8.— „

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hírde
Főlvétnek
hivatalban,
Tov
Goldberg
jában Budapest, Váci-utca, Oppel
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1890 február 9

Megjelenik minden vasárnap

9 febbraio 1890

Trieszt és Fiume.

— Négy közlemény. —

II.

Trieszt tengeri kereskedelmének intézésében idegen lobogók élen osztozkodnak. Az 1888. évi behozatal értékéből 84,4 millió forint esik idegen hajókra, nemzeti hajókra ellenben 110,3 millió forint. Előző években még kedvezőtlenebb volt ez arány. A kivitelben azonban az oroszlan-rész a nemzeti hajóknak jut. Ugyanazon év kivitelének összértékéből (156,857.000 fit. 117,4 millió forint értékű árukat osztrák-magyar hajók szállítottak ami pedig az összes kivitel értékének $\frac{3}{4}$ része.

Idegen nemzetek között az angolok hajói közvetítették a legerősebb forgalmat; utánok az olaszok, s mióta az Észak-német Lloyd beszüntette járatát Triesztbe, a görögök. Általán véve a görög elem napról-napra emelkedő részt vesz Trieszt tengeri kereskedelmének közvetítésében.

A tengeri kereskedelemben szereplő áruk termelési és letarolási helyei szerint osztályozva az egyes országokat, — s eltekintve az osztrák-magyar birodalomba felháruló vagy belülről irányuló forgalomtól, — legelőkelőbb összeköttetési vannak Triesztnak Olasz-, Törökországgal, Kelet-Indiával, Görögországgal, Nagy-Britanniával, Egyiptommal, Braziliával.

A „Fiume” tárczája

Egy angol tengerész elbeszélése.

— Igaz történet. —

Különös nyomasztó érzés vett rajtam erőt, midőn az utolsó búcsúpillantással üdvözölve szerettemet, távoztam a kedves körből. Különös a léleknek talán mégis van előérzete, mert különben miért éreztem volna e levertséget?

1889. Julius eisején érkeztem Synebe s még ugyanazon behajóztam magam az „Arctusa” angol három árboczosra.

Rakodásunk igen gyorsan ment s mi még ugyanazon hó 13-án utrakeltünk Valparaisoba vitorlázandó. Hajónkon a kapitányon kívül 24-en voltunk s csaknem mindnyájan előrehaladt koru tengerészek.

Utazásunk kitünő volt a kedvező északkeleti széllel gyors haladást tettünk s hajónkon minden a legnagyobb rendben volt.

E békés, csendes vitorlás tar-

A forgalomba hozott áruk szerint mérlegelve fontosságát, Trieszt mint kávépiac egyike az elsőeknek egész Európában. Behozatala az utóbbi 10 év folyamán 1886-ban érte el tetőpontját, mely évben a behozatal 427.757 q. volt (1888-ban 327.588 q.) Brazília legfőbbet szállít, azután Nagy-Britannia (jelentékeny részben szintén brazil-fajokat) továbbá Német-alföld. Viszont Trieszt látja el Ausztria, Magyar, Török és Görögország kávészükségletét, továbbá Velenczét.

Gyapotot (1888-ban 603.723 q.) főképp Kelet-India, Egyiptom és Levante szállít; a fogyasztás szárazföldi ton tonnyomulag (518.090 q.) Németország és Svájcba irányul. Jutaf (1888-ban 117.512 q.) Kelet-India szállít. Délgyümölcsök forgalmára Trieszt egyike a legfontosabb kikötőknek citrom, narancs stb. (288.265 q.) nagy tömegekben érkeznek tengeren s főképp Német és Oroszországba vitetnek ki. Apró és mazsola szőlőt, melyek a borkezelésnél mind kiválóbb szereppel bírnak, (153.492 q.) szállít Török- és Görögország, a kivitel osztrák-magyar birodalom és Németország közt egyenlően oszlik meg. Faolaj (100.000 q.) és bor is jelentékeny behozatali cikkek.

A gabonaforgalom is óriási (700.000 q.) Legtömegesebb szállítmányok Dél-Oroszországból érkeznek s Olaszországba tovább szállíthatnak.

tott egészen September 29-ig, a midőn Hamilton kapitányunk számításai szerint Falkland szigetek közelében kellett volna lennünk. A nevezett napon, sőt már pár nappal előtte is különös nehéz szag nyomta mellünket, mely későbbi megállapodás szerint nem volt más, mint szénáz.

Hamilton kapitány — hogy e rossz szag eltávolíttassék, kinyitatta minden szelelő nyílását a hajónak. Ugyanaz nap este a hajó orrán levő nyílásokon már sűrű füst tört elő, — a mi minden kétséget kizárt, hogy a hajó rakománya gyuladt meg.

Minden szivattyú azonnal működésbe hozott és rövid idő alatt nagy mennyiségű víz lett a hajó belsejébe jutva, a mi azonban mind ennek dacára semmi célhoz nem vezetett, mert a füst mind jobban s erősebben tört elő a hajó mélyéből.

Október 1-én e fullasztó füst közül apró lángok is törtek elő s ugyanazon éjjel már lángok martaléka lett a hajó orrán elhelyezett matrózok helyisége, honnan mindnyájan a hajó hátulsó részére, a tisztég helyiségeibe húzódtak. Hamilton kapitány látva e helyzetet,

Állatokban és állatországi árukban gyenge Trieszt tengeri forgalma, s e tekintetben ökörbivaly és tehénbőrök érkeznek jelentékenyebb mennyiségben s fele részben Indiából és Chinából.

Nem nagy az ásványország termékeiben sem a forgalom. Erészben az orosz nyers petroleum (Bakuból Batumon át) érdemel említést, mely folyton növekvő mennyiséggel szerepel a behozatalban (1888-ban 414.133 q.) s az amerikai kőolajat mindinkább kiszorítja (9646 q.) Köszönet az osztrák-magyar birodalom és Nagy-Britannia hoznak be Tengeren érkezett 1888-ban (691.756 q.) miből 625.036 q. Angolország szállított. Száraz földi utakon jött Osztrák-magyar bányákból 608.279 q.

A nyers termények jelentékeny mennyiségével szemben alig érdemel említést Trieszt behozatala iparkészítményekben. Román és Oroszország (10.250 q.) alkoholt, Angolország vasat, vasárakat és gépeket, Olaszország gyufát hoznak be.

Trieszt kivitelében legmagasabb értéket a cukor képvisel. E téren azonban Orosz, Franciaország sőt Egyiptom versenye is benitólóg hat Triesztre. Míg 1886-ban 714.805 q. volt a kivitel, 1888-ban 450.079 q. a kivitel főképpen Török, Bolgárország, Egyiptom és Tunisba irányul.

Fontos kiviteli cikkek még: a liszt (250.000 q.) főképpen Nagy-

melyen emberi erő változtalni képes nem volt elhatározá a hajót elhagyni. Vészlobogókat huzatott és parancsot adott a hajó csolnakjainak felszerelésére s azoknak a tengerre való bocsátására.

A két kis hajónak élelmi szerekkel való ellátása a hajószakácsra és az élelmiszer kezelőre volt bízva, kik szerencsétlenségükre éppen az ivóvízből helyeztek legkisebb mennyiséget a két csolnakba.

Október 2-án délután Hamilton kapitány parancsot adott a csolnakba szállásra.

Az egyik csolnakot, melyben az élelmi szerek nagyobb része volt elhelyezve, Clemon János első hadnagy 11 tengerésszel parancsuokolta.

A másik csolnakban pedig, melyet Hamilton kapitány parancsuokolt, a személyzet másik része továbbá a másik hadnagy és egy cadet foglaltak helyet.

Mindegyik csolnak a szükséges vitorlakkal és egy egy delejes szélrózsával látatott el.

Hamilton kapitány legelső csillagászati felvételei szerint két kis hajójának pozícióját térképén, Falkland szigeteitől nyugatra 29 mérföldnyi távra jelezte s

britanniába, Braziliába, Török, Görögországba, Kelet-Indiába Zanzibarba, Ser (107.061 q.) főképpen Egyiptomba, Török, Olasz, Görögországba, Kelet-Indiába. A bécsi és gráci gyártmányok legkedveltebbek. Bor (1888-ban közel 300.000 q.) túlnyomólag Franciaországba. Aszalt és szárított gyümölcsök p. aszalt szilva Szlavoniából és Boszniából egyedül Észak-amerikába 179.494 q.

Trieszt kivitelében egy évtizeddel előbb még a fa képezte a legerősebb cikket. E térről Fiume versenye leszorította annyira, hogy egyedül az osztrák tartományokból érkeznek jelentékenyebb szállítmányok. Mégis a fakivitel óriási mennyiséget ér el; így 1888-ban kivitt Trieszt 34,1 millió db fát; 7651 köbméter ácsolt gerendát s 52.026 q. más faneműt. Részletesebben e kivitel, hordódongákból 17.154.417 dbot vitt ki Trieszt és pedig Franciaországba 8,1 millió, Olaszországba 5,7, Görögországba 1,3 milliót és Algirba, melynek borterhelése rohamosan emelkedik 300 ezer dbot. Gibraltar és Angolország is élen osztozkodnak Trieszt fakivitelében.

A papír is nagyon fontos és folyton emelkedő ezikk Trieszt kivitelében. A kivitel anyagát kis részben Olaszország pótolja 1888-ban kivitt Trieszt 162.195 q. papírt. Ebből 62.641 Törökországba, 47535 Keletindia, jelentékeny

parancsot adott Clemon hadnagnak is hajóját az általa jelzett irányban kormányozni, mely iránt követve másnapra Stanley szigetet reméltük elérni.

Pár órára ezután, hogy elhagytuk a hajót, óriási tűzoszlop s füst fellegek borították a láthatár egy részét s később, a naplementével keletkezett heves nyugati szél csak egy tompa morajjal jelezte Arctusa katasztrófáját.

A bekövetkezett éj sötétjében a két hajó közül a hadnagy által parancsuokolt olyanynyra eltért, hogy a következő derengő hajnal fényénél nem lehetett feltalálni sehol a másikat.

Elbeszélők állítása szerint az eltérés az irányító variációjának következménye volt, miután már az előtte való napon eszközölt számítások sem egyeztek — s így irányuk most rohamosan eltért a földtől.

Hajójukon nem volt egyéb, mint három köcsög ivóvíz, egy kis bordó kőolaj, kétszersült, és egy pár doboz conservált hús.

Clemon hadnagy meggyőződve hajójának rossz irányáról, kétes helyzetében czélszerűnek látta a víz s úgyszintén a kétszersült adagokat kisebbre szabni.

mennyiségek Egyiptomba és Görögországba szállítottak.

Gyufában esőkent (1888-ban 40.168 q.) a kivitel főleg Olasz és Németország versenyé folytán. Fogasztók China, Török, Görögország, Egyiptom. Egyéb gyártmányok p. bőrök, bőrúruk, gyapju kelmék, belhoni készítmények említendők még; s nem hallgatható el azon körülmény sem, hogy Svájc és Németország kivitelüket Levante-ra Trieszten át irányítják.

Ipar szempontjából itélve Trieszt nem iparváros azon értelemben, mint az angol nagy kikötők; sőt Fiume is messze túlszárnyalta a tengeren túlról hozott nyers termények ipari feldolgozásával. Legnagyobb gyárjai a Lloyd s a Stabilimento tecnico gépgyárjai; mind kettő a tengeri hajózás részére dolgozik.

Végül Trieszt hajó forgalma egészsziti ki birodalmunk első kikötőjének kereskedelmi mozgalmáról felvett vázlatot. E forgalom nagyságát és a benne érdekelt nemzetek részvételét az alábbi táblázat szemlélteti.

1888-ban				
É R K E Z E T T				
Gőzhajó		Vitorlás		
Lobogó	Szám	Tonnatartalom	Szám	Tonnatartalom
Osztr.-Magyar	2932	705.787	2569	178.427
Görög	28	23.876	122	13.708
Angol	218	250.678	3	886
Olasz	255	154.665	1366	89.967
Egyéb nemz.	73	13.960	93	6.772

1888-ban				
I N D U L T				
Gőzhajó		Vitorlás		
Lobogó	Szám	Tonnatartalom	Szám	Tonnatartalom
Ostr.-Magyar	2.901	701.973	2.666	75.697
Görög	29	24.766	127	15.042
Angol	220	252.123	2	648
Olasz	252	153.472	1.379	91.218
Egyéb nemz.	71	13.303	87	7.589

1888-ban				
Összesen érkezett				
Gőzhajó		Vitorlás		
Szám	Tonnatartalom	Szám	Tonnatartalom	
1888	3.506	1.178.946	4.164	189.769
1887	3.654	1.172.092	4.369	212.785
1886	2.836	939.197	3.970	212.521
1885	2.943	1.037.679	4.028	929.167
1884	2.856	921.269	4.229	240.819

Október 7-én, vagyis a hajó elhagyása után ötödik napra már elfogyott minden ivó vizök, — pedig már azelőtt is sok szomjúságot kellett szenvedniük.

Miután két napig már a legnagyobb kínok között a víz nélkülözése miatt gyötörtettek, a hajó szakácsa tengervíz és kőolajjal kevert italt készített, melyet ő és a hadnagy megitáltak.

Kevés ideig azt hitték, hogy szomjúságok enyhült az által, de csalódtak, mert az egy rövid óra elteltével még nagyobb kínokkal gyötörve jelentkezett.

Következő napon a nagy szomjúságtól kimult a hajó fenekén heverésző két kis kutya. A szakács és két tengerész azonnal felbontolták és kiitták még melegében a szegény páráknak véréit.

Ugyanazon éjjel a szakács nagy deliriumba esett s a következő napon, vagyis Okt. 11-én a legborzasztóbb szomjúsági kínok között halt meg a többiek szeme láttára. Három órával később Clement hadnagyon is mutatkoztak a delirium jelei, a mely annyira fokozódott, hogy a többi szerencsétlenek kénytelenek voltak őt a hajópadhoz ültében odakötözni.

Ugyanaznap folyamán a hajóinas is rosszul lett oly annyira, hogy a legénység kinjainak megszüntetése céljából a tengerbe dobni határozta őt.

1888-ban				
Összesen indult				
Gőzhajó		Vitorlás		
Szám	Tonnatartalom	Szám	Tonnatartalom	
1888	3.473	1.175.651	4.202	190.194
1887	3.677	1.174.893	4.450	118.631
1886	2.806	936.770	3.946	213.096
1885	2.916	1.036.710	4.016	227.342
1884	2.858	931.225	4.202	241.369

Trieszt tengeri kereskedelme első sorban a Földközi-tenger keleti partvidékére és a Fekete-tengerre irányul. A fa, déli gyümölcsök és borforgalmát főképen a vitorlások közvetítik.

A vitorlás hajók tonnatartalmára nézve a honyi hajók a külföldiek mögött hátra maradnak; ellenben a gőzhajóknál a belföldiek vannak túlsúlyban. Ezek tulajdonképpen az Osztrák-magyar Lloyd hajói. 1889. év elején ugyanis összbiradalmunk kereskedelmi hajórajza 163 gőzhajót számlált 94.371 tonna tartalommal, miből a 79 Lloyd társulat tulajdonát képezi 81.620 tonna tartalommal 87.500 lóerőre. Így a Lloyd a föld 10 legnagyobb gőzhajó vállalatának sorában foglal helyet. Alapítása (Bárod Bruck alapította) egybe esik Levante gazdasági feltárással és a gőzhajózás megnyitásával (1833 illetve 1836-ban.) Szabadalmakkal védve, mindkét körülményt évtizedeken át s nagy előnnyel aknázták ki a hajózási vállalat. Ma azonban a Lloyd is úgy, miként az összes tengeri gőzhajózási társaságok erős verseny küzdelmében kénytelenek hasznuk túlnyomó részét feláldozni. A Lloyd 1.3. millió forint állami szubvenziót élvez; s ez némileg könnyíti financiális helyzetét. 1870 óta rendes járatokat végez Suez-en át Indiába és Chinába, s legújabbban évente hat járatot Braziliába. A Földközi-tenger nyugati kikötőire (Toulon, Marseille, Barcellona Algir.) az osztrák tengerészet sohasem helyezett súlyt, úgy, hogy ez irányokban Trieszt forgalmát, amennyiben mégis szóba jöhet, olaszok, angolok és németek (Hamburg) közvetítik. A messze járatok közt

Pár nap óta már semmi féle vitorla sem lett felhúzva, a tengerészek kezei s karjai a legnagyobb mértékben meg voltak dagadva. Csakis egy rudra kötött zsebkendőt lógattak, azt is két ember mert egynek a karja ereje meg arra sem volt elég.

Ezen kis zsebkendő jelzésük útján Okt. 12-én d. u. 6 órakor észrevétettek egy liverpooli gőzös által, mely csónakot eresztett s a félhótfakat fedélzétére szállította.

A szerencsétlen hajótörtek a 10 napi hajózás alatt Falkland szigetétől 150 mrföldnyire sodortattak.

A liverpooli gőzös ezután tovább folytató útját Valparaisba, hol Október 20-án horgonyt vetve átadta a szerencsétleneket a »Britannico di Marina« nevű kórház felügyelőjének, hol a megmenekültek nagyobb része amputálási operációkkal mentetett meg a haláltól.

A Hamilton kapitány által parancsnokolt kis hajó csakugyan megérkezett okt. 9-én Stanley szigetére, hol Hamilton kapitány a megérkezés második napján a fagyás által okozott kínos sebeiben kiszenvedett.

legjövendelőbbek ez idő szerint a Bombay, Calcutta-ból Triesztbe közlekedők, melyek tonnatartalmára az osztrák lobogó az angolnál kiállja a versenyt, s melyek haszna még inkább fokoztatnék, ha a kivitelre rendes és biztos rakodások nem hiányzanának.

Trieszt forgalmának megosztására, illetve Genua felé irányítására a Brenner-, a Pontebba-, és St. Gothard vasutak döntőleg hatottak. Ezt a Herpelje-Divasca közötti vonal nem képes ellensúlyozni. És teljesen indokoltnak látszik azon óhaj, hogy Trieszt a Tauer helylénezolaton át közvetlen vasúti összeköttetést nyerjen Münchennel s ez uton Közép-Európa forgalma Genuából és Velenczéből ismét ide központosíttassék.

Rövid áttekintés Fiume 1889-ik évi tengeri forgalmáról.

Fiumének az 1889 évi áruforgalma, a m. kir. tengerészeti hatóság statisztikai osztályának kimutatásai szerint, részben eléggé kedvező emelkedést mutat az előző 1888. évi forgalommal szemben.

Megjegyzendő azonban, hogy az 1888 évi forgalom az előző évekhez képest nagymértvű arányban növekedett s így tehát az 1889-iki forgalom általánosan növekedőnek mondható.

Az 1888 évi forgalom, mely az előző évek forgalmának culminációját érte csakis a metermázsákban kitértetett értékű differál 536806.8 metermázsa többlettel, mely differálás nagyjából az 1888 évben eszközölt oriási liszt és buza kivitelben leli magyarázatát — amennyiben Amerika 1887 évi kedvezőtel termésénél fogva nem volt azon helyezetben, hogy a Francia és Nagy-Britania szükségletét fedezhesse, s azért a francia s angol piacok inkább mint valaha a magyar liszt és buza behozatására szorultak.

Ehhez járult még az is, hogy az 1888. év téli időnye alatt a fekete tengeri kikötők nyitva nem lévén, a magásra emelkedett hajó fuvarberek ismét valamivel lejjebb szálltak, miáltal kivitel képességünk még inkább gyarapodott.

Az 1889-ik évi összes behozatal 2.147.957.8 metermázsát 2.102.448 darab 1.3531.7 köbméter tesz, mely behozatal a múlt évvel szemben 74613.2 metermázsa 280907 darab 6449.7 köbméter többletet mutat.

Kivitelünk pedig összesen 2.666.234.2 metermázsa 59.985.127 darab 484.15.9 köbméter tesz, mely kivitel a múlt évi kivittel szemben csakis a darab számban kitértetett áruknál mutat és pedig 4.622.603 darabval emelkedést, míg a metermázsa és köbméterekben kitértetett áruknál, 536806.8 met. mázsa és 3350.1 köbméterrel kevesebb mutatkozik.

A Behozatalnál a legnagyobb mennyiségben behozott árak a következők:

- kőolaj 837459.0 q.
- Rizs 283058.2 "
- Kőszén 271879.3 "
- Tégla 198249.9 "
- Bor 132025.1 "
- Dohány 20111.9 "
- Buza 18381.2 "
- Zab 11559.1 "

s a többi árak 10000 metermázsán aluli mennyiségekben hozattak be. A kivitelnél pedig a főbb árak a következők voltak:

Liszt	1289022.7	meter	mázsa
Buza	303464.6	"	"
Arpa	211821.7	"	"
Tengeri	98638.5	"	"
Cserzőanyag	96805.8	"	"
Szilva	63850.2	"	"
Bab	56057.8	"	"
Tégla	40234.3	"	"
Ásványvíz	35301.3	"	"
Rizs	32951.8	"	"
Rizs liszt	24928.5	"	"
Korpa	23506.7	"	"
Bor	21403.9	"	"
Papír	19606.6	"	"
Czukor	14701.6	"	"
Zab	14533.0	"	"
Vegytermék	14225.0	"	"
Faszén	12958.5	"	"

míg a többi árak mind 10000 meter mázsan aluli mennyiségekben szállítottak ki
 Donga 51,457,588 drb
 Fatábla 5,356,080
 Deszka 1,623,812
 Szálfa 258,975 köbméter.

Consuli jelentések.

Görögország. — *Piraeus-Athen.* Az osztrák és magyar áruüzlekek behozatala az előző hóval szemben emelkedést tanúsít. Különösen emelkedést az előző hóval szemben a sőr, vaj, vegyészeti termékek, élelmi szerek, hüvelyesek, üveg és üvegáruk, lámpa, fémművek, mecsek, varrógépek, papiros, porcellán, apróárak, árgagyöngy, kötélverő-árak és czukor behozatala; ellenben a múlt évi október havi behozattal szemben csökkent a sőr, vasárak, hüvelyesek, kötélárak és czukor behozatala.

A görög vámhivatalok bevételei már hónapok óta csökkenést mutatnak; október hóban a múlt évi október havi bevétellel szemben a csökkenés 222.675 drachma volt.

Olaszország. *Ancona.* Az osztrák-magyar monarchiából behozattak (metermázsákban):

7.430 építőfa, 1.644 faszén, 650 szárított halak, 225 gyapju, 142 kávé, 129 gummi és gyanták, 113 üvegáruk, 54 lenszövetek, 50 bors, 26 nyers marhabőrök, 25 géprezések stb.

Az osztrák-magyar monarchiába kivitetett (metermázsákban):

1.129 márvány és egyéb építőkövek, 634 gyümölcs és főzelék, 220 borkő és borseprő, 148 tégla, 130 gyps, 54 mandola, 47 szárított marha- és báránybőr stb.

Az osztrák-magyar monarchiából behozott (metermázsákban) 9.591 építőfa, 5.725 czukor, 1.336 faszén, 1.096 festőszerek, 735 tűzifa, 368 kávé, 184 szárított halak, 166 üveg és kristályárak, 119 rudvas, 99 aszalt gyümölcs 54 különféle gépek és géprezések, 5 gummi és gyanták, 50 korpa, 48 bőrök 32 bor, 31 olajok, 19 gyógyszer, 16 keményítő stb.

Oroszország. (Kivonat consularatusaink közgazdasági jelentéseiből.) *Odessa* (november hó). Az osztrák-magyar lobogó alatt behozott árak súlya 5.184 q. volt.

A legfontosabb cikkek következők voltak: pamut, dió, cserkivouat, sesam, dohány, bors, olaj és olajbogyó, talkföld, kávé, fűszer, szivarkapapiros, szurok, vasárak, ásványvizek, tinta, foghagyma. Az osztrák-magyar lobogó alatt kivitt árak súlya 61.433 q. volt.

Batum. A bakui nafta-források bőségebbek voltak, mint szeptember havában.

Több új kút találtott fát; többek között egy olyan is, mely naponta mintegy 1, millió pud mennyiséget szolgáltatott. Nyolcz-tíz napi működés után azonban a források elapadtak.

Azon körülménynél fogva, hogy több nyers nafta termeltetett, az árakban némi csökkenés állott be s azok 9 kopekről 7-7,5 kopekre szállottak le.

A finomított kőolajzúlet a batumi piacra meglehetősen élénk volt; az árak pudonként 48,5-49,5 kopek között ingadoztak.

Ugy tartályhajókban, mind ládabank nagyobb szállítások eszközöltettek.

A batumi kikötőbe érkezett 44 gőzös (50.093 tonna) és 28 vitorlás (9.114 t.); ezek közül osztrák-magyar lobogó alatt 6 gőzös.

A kikötőből 46 gőzös (53.541 t.) és 21 vitorlás (5.277 t.) távozott; ezekből 5. illetőleg 2 osztrák-magyar lobogó alatt.

Hajóviteldijak:

Galatza 35. Konstantinápolyba 43, a görög archipelagusból 58, Szíriába 70, Egyiptomba 60 centime ládánként;

Bombayba 10, Calcuttába 11, Chinába 14, Japánba 16 pence ládánként; Belgiumba, Angliába, Németországba tonnánként 21 shilling (tartályhajón), illetőleg 26 scilling (más áruk);

Adriai kikötőkbe; tartályhajón való szállítással pedig 15 shilling tonnánként.

Portugália. Oporto. Az ideai borter-més mennyiségre nézve kisebb, minőségére nézve azonban jobb volt a tavalyinál. A könnyű vörösborkok termése a tavalyinak csak felére tehető; a finomabb Porto-borkok termésében azonban a tavalyival szemben nincs oly nagy különbség.

A könnyű vörös-borkok beszerzési ára körülbelül 50%-kal emelkedett, a minnek következtében a Franciaországba irányuló kivitel is csekély lesz.

Olvasóinkhoz!

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése január hó végével lejárt, arra kérjük sziveskedjenek előfizetéseiket megújítani hogy a lap küldésében fennakadás ne történjék.

Különösen figyelmeztetjük t. előfizetőinket hogy előfizetéseiket ezentúl sziveskedjenek lapunk kiadó hivatalába küldeni az előfizetés megújításánál valamint a lap szétküldésére vonatkozó egyéb föl szólalásnál egy címszalagot mellékelni sziveskedjenek, s ha a lap esetleg késve érkezik vagy egy-egy szám eltévedt leg-helyesebb egy levelező lapon a „Fiume” kiadóhivatalát Battara P. könyvnyomdája (Via Adamich) erről azonnal értesíteni, melyazonnal intézkedik a panasz orvoslása iránt.

Helyi és különféle hírek.

Gróf Andrássy Gyula egészségi állapota e hét folyamán sokat változott amennyiben fájdalmai hol erősebben ho-

gyengébben jelentkeztek. Értesülésünk szerint a Gróf péntek éjjel igen sokat szenvedett fájdalmai csakis a reggeli órák beálltával szűntek meg.

Szombaton délelőtt fájdalmai enyhültek s állapota egyáltalában kedvezőbbnek mondható.

Andrássy Abadár gróf tegnap este a fővárosba utazott.

Ö Felsége az olasz király Crispi Előnk utján elrendelte, hogy conte Roggeri fiúmei olasz konzul naponkénti értesítést küldjön Gróf Andrássy Gyula egészségi állapotáról.

Bismark herceg tegnap szüntén táviratilag kért információt a Gróf állapotáról.

Fiume szépítése. Öömmel tapasztaljuk, hogy Fiume a házépítkezés terén is ez utóbbi időben nagy lendületet nyert. Amennyiben ez eddigi építkezések sorozatán kívül, legközelebb a „Scarpa” téren is, az ugynevezett Plösch féle ház helyén egy impozans palota fog emelkedni, mely palotának munkálatai még a tavasz beálltával fognak meg kezdeni. Ezenkívül a város részéről is számtalan újítások, szabályozások vannak még tervben.

Orth János tengerész kapitány egy Dunkerque sürgöny szerint megvett egy három árbocos 1368 tonnás angol vitorlás hajót mely osztr. magyar lobogó alatt fog tova hajozni.

Istentisztelet. A helybeli ev. ref. és ág. ev. egyesült egyházközösség e havi magyar isten tiszteletét ma d. e. 11 orakor tartja meg.

A fiumei természettudományi társulat a múlt havi 25-iki maggyűlésén a választmány következőképen alakult meg:

Elnök: br. Vranyczány, Helyettes elnök: Dr. Saleher P. tanár, Titkár: Margoni C. tanár Pénztárnok Fietzer J. mérnök. Választmány tagok: Dr. Berghoffer J. igazgató, Dankl S. tanár, Mayr M. tanár, Pizzetti R. tanár, Roth A., sorhajóhadnagy. Ellenőrök: Korossacz F. G., D'Ans A.

Tornaegyleti táncestély. Több helyről az a panasz érkezett, hogy a fiumei tornaegyesület által f. hó 15-én (Szombaton) tartandó táncestélyre a meghívott még ezideig sem kapták meg.

A netáni félreértések a tévedések kiküszöbölése céljából az alulírott rendező bi-

zottság kedves kötelességének tartja felhívni mindazokat, kik még ezideig meghívó birtokában nincsenek s erre igényt tartanak, miszerint meghívóik kiállítására iránt a rendező bizottság titkárához Singer Alajos (Fővármivatali épület II. emelet) úrhoz fordulni sziveskedjenek.

Tornaegyesületi táncestély. Mint értesülünk a fiumei tornaegyesület által f. hó 15-én (Szombaton) tartandó táncestélyre több abbaziai vendégen kívül, számosan Budapestről is letognak rándolni.

Gyermek ünnepély kiállításban Értesülésünk szerint a helyb. áll. fels. leányiskola igazgatósága az intézet alsóbb oszt. növendékeivel legközelebb színielő adással egybekötött gyermek ünnepélyt szándékozik rendezni melynek műsórát ha csak a terv meg nem változik következő számunkban közzé tesszük.

Brazíliai hadihajó Triesztben. — A triezsti brazíliai konzulatushoz érkezett jelentés szerint az „Almirante Barosso” nevű brazíliai hadi hajó legközelebb oda érkezik.

E hadi hajó lesz az első, mely a köztársaság új lobogóját Európában lengeti.

A Dimitij Slavjanski vezetés alatt álló orosz dalársulat, melynek Fiuméba jövelelét a helybeli olasz lapok e hó végére jelezték, értesülésünk szerint Bécsből való visszatérében illetőleg átutaztában Budapesten közkiánatra még egy hangversenyt fog adni február hó 10-én a fővárosi vígadó nagy termében.

Nagykereskedőink figyelmébe. Lapunk mai számával kezdetét veszi Fiume tengeri kereskedelmi forgalmáról szóló heti értesítőnk.

Ezen értesítő a tengeren behozott és kivitt fontosabb árukat származási és rendeltetési hely szerint tünteti elő miáltal azt ohajjuk elérni, hogy nagy kereskedőink kellőleg tájékozva legyenek tengeri piacunk áruforgalmáról.

Felvilágosításokkal, bármi tekintetben is, készséggel szolgál a szerkesztőség.

„The Gresham” életbiztosítási-társaság Londonban. társulat évi jelentése, mely az 1889 június hó 30-án befejezett 41-ik üzletéről szól, és a részvényesek 1889. december hó 10-én tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésükre állván, következő főpontjait kö-

zölik. Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható. A társulathoz az utolsó év alatt 5923 biztosítási ajánlat nyújtatott be 49,069.600 frk értékben, melyek közül elfogadtatott 5140 drb 49,748.650 frk biztosítási összeggel és eről a megfelelő számú kötvény ki is álltatott. A díjbevétel, a visszbiztosítási díjak levonása után 15,050.885 frk 52 cts.-ra rúg, a miben a 1,480.079 frk 27 cts.-ot tevő első évi díjak befizletének. A kamat számla mérlege 4,277.633 frk 34 cts.-mot tesz, miáltal a társaság évi jövedelme — a díjbevétel hozzászámításával 19,328.518 frk 86 cts.-ra emelkedett. A társaság az elmúlt év folyamán 8,515.351 frk 56 cts.-ot utalványozott oly követelések folytán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt biztosítási és vegyes biztosítások sat. fejében, fizetett a társaság 1,978.229 frk 79 cts.-ot, kötvények visszaváltására 1,571.691 frk 04 cts.-nyi összeget fordított. A biztosítási és járadék alapok 3,956.563 frk 23 cts.-al gyarapodtak. Az összes eszelekvő vagyon az üzletév végéül 106,578.528 frk 96 cts.-ra ruggott. Tőkebetételek: 1,774.504 frk 27 cts. a brit kormány értékeiben, 539,819 frk 79 cts. az india és gyarmati kormányok értékeiben, 13,626.873 frk 64 cts. idegen államok értékpapiraiban, 1,734.190 frk 10 cts. vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 48,927.020 frk 31 cts. vasuti- és egyéb kölcsönkötvényekben 16,365.288 frk 52 cts. a társaság ingatlanjaiban, melyekben a társaság bécsi és budapesti háza befoglaltnak, 8,832.041 frk 35 cts. jelzálogban, és különböző értékekben 14,778.798 frk 98 cts.

A kultusz minister és a philoxera vérsz. gr. Csáky Albin vallás és közokt. ügyi m. kir. minister 1819 sz. alatt egy a szőlészeti szakértelmet illető leiratot intézett valamennyi megyei kir. tanfelügyelőhöz, melyet kivonatban közlünk: „A már országos csapással vált philoxera vérsz. elleni védekezésben első sorban fokozottabb szakértelem szükségeltetvén, hivatali elődömnök az említett védekezésben a tanító képződést és népiszkolai tanítókat segítségül hívó, 1887-ik évi 35882 sz. a kelt körrendelete kapasan, a **Baross Karoly osz. gazd. egyesületi titkár** szerkesztette „**Borászati lapokat**” mint a jelzett irányban tanács adásra leginkább hivatott szakközönyt a philoxera pusztított vidéken lévő iskolák néptanítóinak figyelmébe ajánlom!” — A kultusz minister által ajánlott „**Borászati lapok**”, mely az ország egyedüli ezirányu szaklapja, s munkatársai az összes hazai

Héti értesítő

fiume kereskedelmi forgalmáról

1890 február 1-7-ig.

Tengeren behozott és kivitt fontosabb áruknak származási és rendeltetési helyszerinti kimutatása:

I. Behozatal.

- 1890 febr. 1-én: Hull dohány 567.5 q. Pamutáru 3.9 q. Öntöttvas 100 q. Pamutolaj 60.5 gn. Zára. Tengeri 104.5 q. Faolaj 12.3 q. Maraschino 1.1. Veglia. Bor 500 q.
- febr. 2-án: London. Caolin 224 q. Manila kötél 19.5 q. Trieszt. Faolaj 274.7 q. Kávé 70.6 q. Rizs 75 q. Ásványvíz 2.6 gn. Agyag áru 25.4. Pamutáru 65 gn. Déligyümölcs 24.4. Kávé 5.6 gn. Metkovich. Bor 921.3 gn. Csont 105 gn.
- febr. 3-án: Zengg. Elelmiszer 6.7 q. Dara 16 gn. Malinsca. Tuzifa 7 m².

II. Kivitel.

- 1890 febr. 1-én. Napolj. Deszka 13918 drb. Erősdeszka 3357 drb. Lécz 1990 drb. Szálfa 30 m². Átálfa 30 m². Hídezőlőp 40 m². Cervignano. Rizs 500 gn. Termoli. Deszka 1700 drb. Átálfa 2.5 m². Lécz 147 drb. Ravenna. Deszka 250 drb. Fatábla 12680 drb. Trieszt. Donga 21000 drb. Evező 330 drb. Zengg. Cukor 5.11 gn. Liszt 18 gn. Vas 17.9 gn. Aczél 16.1 gn.
- febr. 2-án. Smirna. Papir 40.9 gn.

- 1890 febr. 2-án: Corfu. Papir 8 gn. Canea. Papir 52.1 gn. Cattaro. Liszt 58.3 gn. Cukor 149.7 gn. Velence. Szárított szilva 135.3 q. Cserkivonat 29.3 gn. Cellulosa 101.2 gn. Ásvány víz 110 gn. Vegytermék 119.2 gn. Tengeri 1010.5 gn. Ourzoia. Liszt 120 gn. Korpa 16 q. Buza 33.9. Deszka 400 drb. Berna. Buza 14.5 q. Liszt 30.2 gn. Deszka 442 drb.
- febr. 3-án: Spezia. Erősdeszka 5152 drb. Deszka 7025. Szálfa 510 m². Lécz 72 drb. Arpa 10 gn. Rizs 6 gn. Kávé 39.8 gn. Cukor 10.3 gn. Kőolaj 8.5 gn. Tengeri 28.5 gn. Ika. Liszt 15.6 q. Tengeri liszt 5.3 q. Cukor 7 gn. Korpa 4.1 gn. Veglia. Liszt 4.6 gn. Cukor 4 gn. Rizs 1.5 gn. Cotte. Donga 244.456 drb. S. Pietro. Liszt 19.2 q. Korpa 10 q.
- febr. 5-én: Algir. Talpa 2830 drb. Donga 8899 drb. Erősdeszka 29.800 drb. Cserfa 760 m². Pola. Liszt 1 q. Szappan 3.2 q. Rizs 9 q. Kőolaj 22.4 q.

- 1890. Ika. Szappan 1.9. Cukor 5 q. Liszt 24.4 q. Tengeri 3.1 q. Tengeri liszt 4 q. Vasáru 2.6 q. Hull. Arpa 112 gn. Grimsbey. Arpa 7098.4 gn. Bari. Donga 13266 drb. Lécz 220 drb. Butor 2.6 q. Rovigno. Zöldség 25 gn. Monfredonia. Cukor 4 q. Kávé 0.7 Átálfa 6 m². Lécz 380 drb. Deszka 250 drb. Trieszt. Rud 3570 drb. Fatábla 4680 drb. Liszt 100 q. Kőszén 17.7 q. Vasáru 44.9 q.
- febr. 6-án: Cattaro. Liszt 158.1 q. Zab 610.1 q. Cukor 39.6 q. Szappan 4.8 q. Pamutáru 28.8 q. Zsir 6.2 gn. Vasáru 7.9 q. Papir 15 q. Kávé 1.2 q. Tengeri 150.6 q. Bor 13.4 q. Konstantinápoly. Butor 20.6 q. Keményítő 29.3 q. Patrasso. Papir 34.8 q. Butor 6.2 gn. Erősdeszka 4250 drb. Pireó. Liszt 20 gn. Butor 19.9 q. Volo. Butor 3.5 q. Salonic. Papir 20.9 q. Cukor 240 gn. Burgas. Papir 15 gn. Trieszt. Rizs 81 q. Cukor 189 q. Papir 46.7 q. Butor 19.5 q. Ásványvíz 12 gn. Zengg. Liszt 33.2 Tengeri liszt 18.4 q. Rizs 6 q. Arpa 4.5 q. Cukor 23.9 q. Pamutáru 10.9 q. Tengeri 151.8 Vasáru 7 q. Kőolaj 65.6 q. Zsir 22.7 q. New-York. Szilva 4420.2 q. Enyv 36.2 Metkovich. Liszt 147 q. Tiszta 31 q. Zab 202 q. Rizs 32 q. Rozs 101 q. Kőolaj 74 q. Tengeri 53. q. Sör 33.8 q. keményítő 12. q. Cotte. Donga 212468 drb. Ika. Liszt 11 q.

szakértők, kiválóan és részletesen tárgyalja a *phylloxera* kérdést. Most a tavasz közeledtével a szőlők újra telepítéséről közöl eredeti, gyakorlati tapasztalatok nyugvó cikksorozatokat. A lap mely minden szombaton 1 1/2 ivnyi tartalommal jelenik meg évi előfizetési ára 5 frt. Nép-tanítók 4 frtal fizethetnek elő. Előfizetéseket elfogad és mutatóvány számot szívesen küld a kiadó hivatal, Budapest (Köztelek).

Kereskedelmi és tengerészeti hírek.

A londoni „Rice Brokers' Association” értesítése szerint Rangoon, Bassein és Moulemin vidékén a hosszasan tartott orjási események következtében a rizs borkaiváltásánál nagymértékű károk történtek.

A zona tarifa által a személy forgalomban elért eredmény, mint Budapest-ről jelentik, arra indította a kormányt hogy ugyan ilyen taritát hozzon be az árutorgalomra vonatkozólag is.

A Suez csatornán eszközendő javítások. A parisi tudományos academia egyik legutóbbi ülésén Lesseps Ferdinand a világhírű csatorna építő, előadta, hogy a suez csatorna társulata jelenleg a csatorna szélesítését és fenekének mélyebbitését tervezi; és pedig a Port-Said és az Amari tavak közepe táján létező szélességet 75 meterre.

Mélysége szintén az eddigi 8-50 meter helyett 9 méternyire fog korotatni.

Már a mult év folyamán is folytak munkálatok a csatorna szélesítésén nevezetesen a Port-Said felőli részen mintegy 15 kilométernyi hosszúságban úgy annyira hogy e területen bármint nagy hajók is keresztezhetőnek.

Nem különben nagy előnyére lesz a csatornai hajózásnak az Ismaila melletti nagy görbülés szabályozása, s addig is míg ez meg történik az éjjeli hajózás könnyítése céljából a veszélyesebb forduló pontokon condensált gáz világítókkal felzerelt uszokok állítottak fel.

Végül Suez és Port-Said között minden egyes állomás 100 méternyi távolságban kiszélesítetni fog és pedig oly módon, hogy bérnyelik állomáson is egyszerre 6 hajó is várhatja a legközelebbi keresztezést.

A „Rivista della Marina Mercantile” tudósítása szerint az olasz kormány Olaszország és Angolország között új gőzhajózási járatot tervez melynek valószínűsítéséhez a nápolyi és a sicíliai bankok együttesen 300.000 frankkal járulnának.

Hamburg hajózási vonalainak terjedése. A rocheforti földrajzi társaság Bollettinjában közzétett hajózási menetrendek szerint Hamburgnak hajói ez időszint a világ csaknem minden tengerét szelik meg pedig rendes havonkénti kétszeri összeköttetést tartva a legtávolabra eső kereskedelmi fontosságú kikötőkkel.

Vonalainak ezen utóbbi időben történt nagymértékű elterjedése abban leli magyarázatát, hogy ez eddigi kisebb hajó tulajdonosok kik sem versenyezni az amerikai és angol társulatokkal sem pedig új nem létezett vonalak megnyitására kiadásait fedezni képesek nem voltak, ez utóbbi időben egyesült részvény társulatokat alakítottak s ez uton Német ország ipar — terményeinek lendületet keltő távoli kikötőkkel újabb és újabb hajózási vonalak szerveztettek.

A hamburgi 12 főhajózási társulatnak az említett csoportosulások után alapítókéje 2 év alatt 20 millió márkával növekedett.

Az angol posta főigazgatósága szerződést kötött a „British India” gőzhajózási társulattal a London és Zanzibar között fentartandó rendes posta járatokra mely járatok Nápoly, Aden, Samon és Mombassa kikötőket is fogják rendszeresen érinteni.

Elveszett hajó. Ibar^o oszir. magy. két árbocozos hajóról mely 1889 május 8-án indult hőszén rakományával Penarthból Singaporaba, 1889 Január 15-ike óta, amidőn a 32° Ny. hosszúság és 1° Déli szélesség alatt találatott még mind az ideig semmi hír nem érkezett.

Farsang.

A „Club Alpino fiunano” tegnap szombaton fényes táncestélyt illetőleg családi ünnepélyt rendezett a Heimfeld-Deák szálló nagy termében, mely ünnepélyen a Club tagok családján kívül még számos vendégek is vettek részt. A színpén sikerült estély valóban dicséretre válik a derek rendezőségnek.

A „Società filarmonico drammatica.” Fiuménak ezen érdemes társasága a farsangi idény alatt úgyancsak meg felel hívatásának amennyiben hangversenyek, bállok és családi estélyek csaknem egymást váltják fel. E hó 5-én tartá igen fényes családli estélyét legközelebb meg e hó 12-én szerdán rendezi a rendes évi bálját, mely az előkészületek után itélve igen fényesnek ígérkezik.

Virágos polgárbál. Nagy falragaszok már napok óta hirdetik a „Sala Armonia” termében ma este megtartandó polgári virág bált. Ez ünnepély valóban az eddig rendezett polgár bállokak koronáját fogja képezni amennyiben a nagy előkészületek és a hőgyek részére hirdett kedvezményes mézes madzagként fogják hívogatni a különben is tánczedvelő Signorinákat.

A Carnevali nagy corsoi menet „corse di carrozze” f. hó 18-án kedden fog megtartani, mely menethez, értesülésünk szerint, nemcsak az Abbazában tartozkodó vendégek, hanem a voloscai olvasókör, az abbazai „Citaonica” és a tüzoltó társaságok is fognak csatlakozni. A kiindulás pontban d. u. 2 orakor az Ürmény térről veszi kezdetét.

Felelős szerkesztő: Schmidt Jakob.
Szerkesztő tulajdonos: Mócs Zsigmond.

Aelteste, erste und grösste
k. k. privil.

Cementwaaren-Fabrik

Perlmooser Portland-Cement,
Kufsteiner hydraul. Kalk,
Schottwiener Stuccatur-Gyps,
Schottwiener Alabaster-Gyps,

Cement-Pflasterungs-Patten.
für Einfahrten, Küchen, Vestibules,
Gänge etc.

Marmor-Mosaik-Platten
für Vestibules, Gänge, Küchen etc.
etc., ebenso

Eingeegte Marmor-Mosaik-Platten.
feinst geschliffen und auch polirt.

Betonirungen,
Stalleinrichtungen, Canalrinnen,
Pissoir-Einrichtungen, Brunnen
einfassungen, etc. etc.

JOS. NEUMÜLLER & COMP.
WIEN, Wieden, Wienstrasse 3.
Preisliste gratis und franco!

Lloyd szálloda és étterem
Fiume legszebb terén

Olcsó és szép szobák
kötöny bor sör és gulyás.

A szálloda és étkező terem bérleje:

Gedlizka Vilmos
Fiume (Adamich-tér)

Omnibus közlekedés minden vonathoz.

1890 Január 1-ével előfizetést nyitunk a
„MERCUR”
20. évfolyam 20. évfolyam.
hiteles sorsolási tudósítóra.

A nagyszámu sorsolási lap közül a „Mercur” az elismert megbízhatóságával, legfőkétebbesen és világosan szerkesztett huzási jegyzékével fogva kitűnik. — A „Mercur” magyar-német szövegben hónaponta 2-3-szor jelenik meg, nyomban minden nagyobb és fontosabb huzás után.

Minden előfizető ingyen kapja „Mercur”
Sorsolási évkönyvet
1890-ik évre

mely teljes hátralék-kimutatás az összes 1889 december végéig ki-sorsolt és még be nem váltott magyar, osztrák és külföldi sorsjegyekről tartalmaz, továbbá az

általános sorsolási naptárt
1890 évre.

Mindamellett, hogy a „Mercur” anyaga napról-napra szaporodik, a lap előfizetési ára változatlan marad és pedig

egész évre 2 frt

bérmentes postai szétküldéssel együtt.
Mutatóványszámokat kívánatra egy egész hónapig ingyen és bérmentve küldünk.

Előfizetéseket elfogad
A „MERCUR” kiadóhivatala
Budapest, V., Dorothea-utca 12.

Az évi elszállítás 2.000.000 palaczk.

Legjobb asztali- és üdítőital.
Hazánk legkedveltebb
savanyúvize
ÁGNEŠ FORRÁS.
A MOHAI

Ö fennsége József főleg. és ő fennsége Miksa szob király

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

— asztali rendes italt szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általában a kolerai megfertőzés ellen preventív gyógyeszké-nek bizonyult. — Mindazon tisztelt főgyógyászok, kik ezen ásványvizet akár borral, gyogy-cselokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kegyük azt rövidítve

ÁGNEŠ.

forrás néven kiszolgáltattani. — A nagyvárosi közönségnek ásványvizinket szives jóindu-lattal ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel

az **ÁGNEŠ-forrás** kutkezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszertárában, fúszkereskedésében és ven-deglőjében kapható.

Országos forrástár

ÉDESKÜTYL.
m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz.-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedvezőségnek örvendő.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.